

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД

РАЗПОРЕЖДАНЕ

гр. София, 25.10.2023 г.

Тълкувателното дело № 3/2023 г. на Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд (ОСГТК) е образувано с разпореждане от 07.06.2023 г. на председателя на Върховния касационен съд на основание чл. 292 ГПК, по предложение на състав на Върховния касационен съд за приемане на тълкувателно решение по въпроса:

„При уговорено погасяване на главното задължение на отделни погасителни вноски с различни падежи, откога тече съгласно чл. 114 ЗЗД давностният срок за главницата и/или за възнаградителните лихви - от датата на падежа за всяка вноска или от настъпване на изискуемостта на целия дълг, включително в хипотеза на предсрочна изискуемост?“

След образуване на тълкувателното дело е постановено определение № 1609/13.06.2023 г. по гр. д. № 4859/2022 г. на ВКС, ГК, Четвърто отделение, с което на основание чл. 292 от ГПК е спряно производството по гр. д. № 4859/2022 г. на ВКС, ГК, Четвърто отделение, поради констатирана противоречива съдебна практика, и е отправено предложение до ОСГТК на ВКС да постанови тълкувателно решение по следните въпроси:

1. **„При уговорено погасяване на главното задължение на отделни погасителни вноски с различни падежи, необходимо ли е за възникване на регресни права между солидарните длъжници, в т.ч. между поръчителя (за платеното от него) и главния длъжник, да бъде погасен целия дълг или е достатъчно да е изплатена част от общото задължение?“** и

2. **„Кой е началният момент, от който започва да тече давност за вземанията по договор за банков кредит, при уговорено погасяване на главното задължение на отделни погасителни вноски с различни падежи, в отношенията между солидарните длъжници, в т.ч. между поръчителя (за платеното от него) и главния длъжник?“**

С разпореждане на председателя на Върховния касационен съд от 20.06.2023 г. определение № 1609 от 13.06.2023 г. по гр. д. № 4859/2022 г. на ВКС, ГК, Четвърто отделение, е докладвано на комисията, определена за изготвяне на тълкувателното решение, за преценка на допустимостта и необходимостта от включване и допълване на т. д. № 3/2023 г. на ОСГТК с визираните два въпроса.

В изпълнение на правомощията по чл. 7.1 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от Общото събрание на Гражданската колегия, Общото събрание на Търговската колегия и Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд (Правилата), комисията е изготвила предложение

относно допустимостта на направените предложения по чл. 292 ГПК и поставените с тях правни въпроси.

По въпроса, по който е образувано т. д. № 3/2023 г. на ОСГТК на ВКС:

Комисията е констатирала, че е налице противоречива практика, обективизирана в постановени по реда на чл. 290 ГПК решения.

В една част от съдебните актове (решение № 90 от 31.03.2014 г. по гр. д. № 6629/2013 г. на ВКС, ГК, Четвърто отделение, решение № 45 от 17.06.2020 г. по т. д. № 237/2019 г. на ВКС, ТК, Второ отделение, и решение № 50076 от 14.11.2022 г. по т. д. № 1730/2019 г. на ВКС, ГК, Първо отделение) е застъпено становище, че началният момент, от който започва да тече давностният срок за вземания за главница по погасителни вноски по договор за банков кредит, е моментът на изискуемостта на съответната вноска.

В противоречие с даденото разрешение, в решение № 38 от 26.03.2019 г. по т. д. № 1157/2018 г. на ВКС, ТК, Второ отделение, и в решение № 50173 от 13.10.2022 г. по гр. д. № 46 /4/2021 г. на ВКС, ГК, Трето отделение, е прието, че началният момент, от който започва да тече давностният срок за вземания за главница и/или за договорни лихви по погасителни вноски по договор за банков кредит, за които не е обявена, респ. не е настъпила, предсрочна изискуемост, е датата на уговорения краен срок за погасяване на кредита.

Предвид изложеното комисията приема, че въпросът действително се разрешава противоречиво в практиката на ВКС, същият е допустим и не е необходимо да бъде прередактиран, поради което и на основание чл. 7.3. от Правилата е представила предложението си на председателя на ВКС за предприемане на следващите се действия по движението и насрочването на тълкувателното дело.

По въпросите, поставени с определение № 1609 от 13.06.2023 г. по гр. д. № 4859/2022 г. на ВКС, ГК, Четвърто отделение:

Комисията е констатирала, че правният въпрос, по който е образувано т. д. № 3/2023 г. на ОСГТК, е свързан с двата въпроса, поставени в посоченото определение, но след извършен анализ на цитираните в определението решения на ВС и ВКС е приела, че формираните в тях правни становища не обосновават наличие на противоречива практика по въпросите, поставени в предложението по чл. 292 ГПК. Поради това и на основание чл. 7.1. и чл. 7.2. от Правилата комисията изразява становище, че предложението за приемане на тълкувателно решение, направено с определение № 1609 от 13.06.2023 г. по гр. д. № 4859/2022 г. на ВКС, ГК, Четвърто отделение, следва да бъде отклонено, като предлага на председателя на Върховния касационен съд да свика закрито заседание на ОСГТК за преценка на допустимостта на предложението по чл. 292 ГПК.

С оглед изложените от комисията съображения по първия въпрос, по който е образувано т. д. № 3/2023 г. на ОСГТК на ВКС, и на основание чл. 7.3, чл. 8.1. и чл. 8.2. от Правилата делото следва да се насрочи, като се изпратят покани на посочените в чл. 129 ЗСВ лица за депозиране на становища.

Констатацията на комисията, че въпросите, поставени в определение № 1609 от 13.06.2023 г. по гр. д. № 4859/2022 г. на ВКС, ГК, Четвърто отделение, са свързани с предмета на вече образуваното тълкувателно дело № 3/2023 г. на ОСГТК, обуславя

необходимост на основание чл. 9 от Правилата разпореждането от 07.06.2023 г. за образуване на тълкувателното дело да се допълни, като на ОСГТК се предложи да се произнесе с тълкувателно решение и по тези въпроси.

Предвид мотивираното становище на комисията за отклоняване на втория и третия въпроси, формулирани в определение № 1609 от 13.06.2023 г. по гр. д. № 4859/2022 г. на ВКС, ГК, Четвърто отделение, е необходимо преди изпращането на покани за становища от органите по чл. 129 ЗСВ да се насрочи закрито заседание на ОСГТК за проверка на допустимостта на предложението по чл. 292 ГПК за приемане на тълкувателно решение по тези два въпроса.

След произнасянето на ОСГТК делото следва да се докладва на председателя на ВКС за предприемане на следващите се действия съгласно Правилата по насрочване на открито и закрито заседание на Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на ВКС, и изпращане на покани до органите, посочени в чл. 129 ЗСВ, за изразяване на становища, в определен за представянето им срок.

По изложените съображения и на основание чл. 9 и чл. 7.2. от Правилата за приемане на тълкувателни решения от Общото събрание на Гражданската колегия, Общото събрание на Търговската колегия и Общото събрание на Гражданската и Търговската колегия на Върховния касационен съд

РАЗПОРЕЖДАМ:

I. Допълвам разпореждане от 07.06.2023 г. на председателя на Върховния касационен съд за образуване на тълкувателно дело № 3/2023 г. по описа на Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на ВКС, като Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на ВКС се произнесе и по следните въпроси, поставени с определение № 1609 от 13.06.2023 г. по гр. д. № 4859/2022 г. на ВКС, ГК, Четвърто отделение:

1. „При уговорено погасяване на главното задължение на отделни погасителни вноски с различни падежи, необходимо ли е за възникване на регресни права между солидарните длъжници, в т.ч. между поръчителя (за платеното от него) и главния длъжник, да бъде погасен целия дълг или е достатъчно да е изплатена част от общото задължение?“ и

2. „Кой е началният момент, от който започва да тече давност за вземанията по договор за банков кредит, при уговорено погасяване на главното задължение на отделни погасителни вноски с различни падежи, в отношенията между солидарните длъжници, в т.ч. между поръчителя (за платеното от него) и главния длъжник?“

II. Насрочвам тълкувателно дело № 3/2023 г. на ОСГТК на ВКС в закрито заседание на 09.11.2023 г. от 14 ч. за проверка на допустимостта на предложението по чл. 292 ГПК, отправено с определение № 1609 от 13.06.2023 г. по гр. д. № 4859/2022 г. на ВКС, ГК, Четвърто отделение, за когато да бъдат уведомени съдиите от Гражданската колегия и от Търговската колегия на Върховния касационен съд.

III. След произнасянето на Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на ВКС съгласно т. II от настоящото разпореждане, делото да се докладва на

председателя на ВКС за предприемане на следващите се действия съгласно Правилата за приемане на тълкувателни решения от Общото събрание на Гражданската колегия, Общото събрание на Търговската колегия и Общото събрание на Гражданската и Търговската колегия на Върховния касационен съд по насрочване на открито и закрито заседание на ОСГТК на ВКС и изпращане на покани до лицата, посочени в чл. 129 ЗСВ, за изразяване на становища.

IV. Настоящото разпореждане да се публикува на вътрешния и външния сайт на ВКС – секция „Тълкувателни дела“, заедно с определението по чл. 292 ГПК, постановено по гр. д. № 4859/2022 г. на ВКС, ГК, Четвърто отделение.

ГАЛИНА ЗАХАРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД